Geachte lezer,

Graag attendeer ik u op de Handreiking Gemeenteraadsverkiezingen 2026 die Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland (hierna Stadswerk) onlangs heeft gepubliceerd om de standpunten van onze gemeentelijke achterban te vertegenwoordigen.

De handreiking is openbaar beschikbaar en mag/kan geagendeerd worden voor een volgende gemeenteraadsvergadering of kan ter kennisgeving gedeeld worden.

Via de QR-code op de handreiking kunt u meer informatie vinden, of via de link
www.stadswerk.nl/gemeenteraadsverkiezingen

Hopende u zo voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik,

Met vriendelijke groet,

Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland

HANDREIKING
Gemeenteraadsverkiezingen 2026
15 opgaven die om actie vragen in de openbare ruimte

Stadswerk

Stadswerk reikt u als gemeenteraadslid 15 concrete actiepunten aan ter inspiratie en als leidraad voor uw partijprogramma richting de gemeenteraadsverkiezingen van 2026.

Vrij toegankelijk, verbindt de openbare ruimte bewoners met elkaar en biedt het letterlijk de ruimte in ons dichtbevolkte land. Gemeenten staan voor grote opgaven als woningbouw, bereikbaarheid, klimaatadaptatie en verduurzaming. De combinatie met personeelstekorten en bezuinigingen op het Gemeentefonds in Ravijnjaar 2026 vraagt om duidelijke keuzes voor de openbare ruimte.

ROBUUSTE & SLAGVAARDIGE ORGANISATIE

1 **Direct inzetten op zij-instroom**
Start met omscholingstrajecten voor zij-instromers, waar reguliere instroom onvoldoende is.

2 **Zet vakbekwaamheid en professionaliteit structureel op de agenda**
Vergroot professionaliteit via permanente educatie, leertrajecten en samenwerking met het beroepsonderwijs.

3 **Geef betrokken bewoners én ondernemers de ruimte voor initiatief**
Creëer ruimte voor buurtbudgetten, vergunningsvrij beheer of co-creatie bij herinrichting.

ZIJ WERKEN AAN DEZE OPGAVE

Provincie Gelderland zet in op zij-instroom met als doel: jaarlijks 100 extra ambtenaren aan het werk bij Gelderse gemeenten.

BuurtSaam: zes gemeenten zijn aan de slag gegaan om in samenwerking met woningcorporaties, bewoners en zorg- en welzijnsorganisaties de kwaliteit van de leefomgeving in kaart te brengen op buurtniveau.

Benieuwd naar de andere actiepunten? **Draai om!**

GEZONDHEID, GROEN & KLIMAAT

4 **Stel natuurinclusiviteit als voorwaarde in alle ruimtelijke ontwikkelopgaven**
Integreer biodiversiteit, wateropvang en hittebestendigheid in álle ruimtelijke plannen.

5 **Zorg voor (natuurlijke) waterbuffers en toekomstbestendig groen**
Kies voor klimaatadaptieve soorten en zet in op systemen voor regenwateropvang in elke wijk.

6 **Ontwerp voor verkoeling en ontmoeting**
Leg routes aan met schaduw, groenstructuren en verblijfsplekken, dit bevordert gezondheid en sociale cohesie.

ZIJ WERKEN AAN DEZE OPGAVE

Natuurinclusieve stadsontwikkeling in beeld door WUR: twee korte films (Winterswijk en Amsterdam).

Gemeente Dijk en Waard zet in op klimaatadaptatie door parkeerplaatsen om te vormen tot waterbufferende groenzones.

MOBILITEIT & DUURZAAMHEID

7 Investeer in gezonde verbindingen
Ontwikkel fietssnelwegen en ov-knooppunten om regio, dorpen en stad duurzaam te verbinden.

8 Als grote opdrachtgever neemt u bij aanbestedingen circulariteit op als voorwaarde
Stel circulaire materialen, hergebruik en CO2-reductie als harde eisen in het inkoopbeleid.

ZIJ WERKEN AAN DEZE OPGAVE

Gemeente Tilburg ontwikkelt de F58-fietsroute als snelle, veilige en groene verbinding tussen stad en omliggende dorpen.

ZIJ WERKEN AAN DEZE OPGAVE

De Maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving geeft richting aan uw ambities en biedt een handelingsperspectief, met ruimte voor eigen invulling.

INCLUSIVITEIT

9 Kies voor een gebiedsgerichte aanpak, in samenspraak met bewoners en betrokkenen
Zet per wijk of buurt een integrale aanpak op, met bewoners als volwaardige gesprekspartners.

10 Koppel woningbouw aan kwalitatieve buitenruimte
Besteed structureel aandacht aan groen, speelvoorzieningen en verblijfskwaliteit.

11 Ontwerp voor sociale veiligheid
Zorg voor verlichting, overzicht, rustpunten en ontmoetingsplekken, voorkom onveilige hoekjes.

ZIJ WERKEN AAN DEZE OPGAVE

Gemeente Utrecht zet stevig in op inclusiviteit en toegankelijkheid met de UST (Utrecht Standaard Toegankelijk).

INTEGRALE BENADERING

12 Hanteer integrale budgettering
Breng geldstromen samen voor maximale impact.

13 Zet in op kostenbesparing door groen als oplossing
Groen voorkomt hittestress, verlaagt zorgkosten en verhoogt vastgoedwaarde.

14 Koppel bodem, infra en groen
Combineer onderhoud aan riolering en wegen met bodemverbetering en vergroening.

LEIDERSCHAP & VERTROUWEN

15 Laat zien dat u durft: geef richting én ruimte
Durf keuzes te maken bij de inrichting van schaarse ruimte. Stel heldere kaders en geef vakmensen en bewoners verantwoordelijkheid.

WERKT JOUW GEMEENTE AL AAN DEZE 15 OPGAVEN?

De openbare ruimte is er voor iedereen en is sterk verbonden met tal van uitdagingen die op het moment spelen voor gemeenten. Daarom is de potentiële impact van soms 'kleine' maatregelen enorm. Gemeenteraadsleden zijn nu aan zet om richting te geven en draagvlak te creëren voor keuzes die misschien niet altijd de makkelijkste zijn, maar wél het verschil maken op de lange termijn.

Bezoek **www.stadswerk.nl/gemeenteraadsverkiezingen** en ontdek hoe jouw gemeente kan leren en groeien aan de hand van deze inspirerende cases.